

Call for papers

Mezinárodní konference

Svět ve škole aneb studijní cesty jako součást vzdělávání.

Proměny pedagogického vědění, školního kurikula a profesního rozvoje učitelů a učitelek.

Hlavní pořadatelé: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského Praha, Historický ústav AV ČR, Technická univerzita v Liberci, Univerzita Karlova v Praze, Pädagogische Hochschule Karlsruhe, Hochschule Alanus Mannheim, Univerzita Augsburg, Humboldt Universität Berlin, Univerzita Palackého v Olomouci

Cestovatelské výpravy za poznáním představují důležitou součást utváření jak středověké vzdělanosti, tak i moderní pedagogiky, výchovy, didaktiky, ale i samotného osvícensky a moderně založeného pojetí vzdělávání. Transfer pedagogických zkušeností ovlivňoval od počátku novověku diskusi o směřování vzdělání pro *všechny, všemu a všestranně* a rovněž v období utváření občanské společnosti druhé poloviny 19. století stála diskuse, výměna a „přenos“ pedagogického „knowledge“ za rozvojem národních vzdělávacích systémů, za rozvojem osvětové a výchovné práce. Podobně diskuse a praxe reformně pedagogického hnutí první poloviny 20. století vycházela z mezinárodně sdílených idejí a pedagogických konceptů, které byly diskutovány a rozvíjeny jak v rámci konferencí, časopisů, tak i studijních cest. Studijní cesty iniciovaly vznik mnoha vzdělávacích koncepcí a inspirativních a inovativních školských vzdělávacích programů, za nimiž stáli mimořádně aktivní reformní učitelé a pedagogové (cestovatelé) - muži i ženy. „Cestování“ a jeho výsledky se promítly nejen do transferu pedagogických směrů, praktik a sdílených pohledů na vzdělávací cíle, prostředky, metody výchovy a vzdělávání, ale i do kurikula samotných předmětů. Výsledky badatelských cest či romantického hledání „zapomenutých“ míst, kulturou „nedotčených“ civilizací apod. se promítaly do vzdělávacích obsahů a mnoha didaktických pomůcek. To ostatně dokládají bohaté sbírky pedagogických muzeí v Evropě, které dnes nabízí nejen historickou řadu učebnic, didaktických školních obrazů, časopisů, ale i cestovatelských deníků a cestovních zpráv. Právě analýza a reflexe těchto sbírek by měla stát, mimo jiné, v centru pozornosti jednotlivých konferenčních příspěvků.

Studijní cesty (fyzické i „virtuální“) jako základ „migrace“ pedagogických idejí, zkušeností i hmotných či materiálních kulturních objektů představují důležitou součást kulturního přenosu a mezikulturní výměny. Jsou důležitou součástí každé společnosti i vědeckého oboru, umožňují a dynamizují jejich proměnu. V tomto ohledu si konference klade následující cíle a otázky:

1. Rekonstruovat významné studijní a badatelské cesty pedagogů a učitelů od středověké po moderní vzdělanost, analyzovat cíle těchto studijních cest a dynamiku transferu pedagogického vědění, specifika pedagogického síťování. Analyzovat metodologické možnosti a přístupy k rekonstrukci vzdělávacího transferu s ohledem na dochované prameny, s ohledem na roli muzejních a dalších paměťových institucí.
2. Sledovat dopady „pedagogické migrace“ na pojetí, cíle, obsahy vzdělávání, na metody a prostředky učení, na profesní postavení učitelů a žen učitelek, na utváření středověké vzdělanosti, ale i moderní pedagogické vědy. Analyzovat „dopady“ studijních cest, síťování a pedagogického transferu v oblasti kurikula i přenosu pedagogických „idejí“.
3. Analyzovat význam transferu pedagogického vědění pro utváření „národních“ vzdělávacích systémů v 19. a 20. století, ale i pro utváření otevřené občanské společnosti podporující kulturní, sociální a společenskou emancipaci, kulturní diverzitu, individuální specifickou osobnosti, společenskou a kulturní inkluzivitu, ale i všeobecnou lidskou úctu a univerzální lidská práva.
4. Rekonstruovat a analyzovat příklady společností, asociací a institucí podporujících mezinárodní síťování pedagogů. Analyzovat jejich činnosti, cíle a prostředky, aktivity, mediální platformy a komunikační strategie. Analyzovat roli autonomních vzdělávacích a vědeckých institucí, významných osobností (jednotlivců, skupin), ale i roli státu (liberálně demokratického i autoritativně či totalitně organizovaného) v rámci nezáměrného, záměrného, ideologicky řízeného či politicky instrumentalizovaného pedagogicko-kulturního transferu.
5. Analyzovat specifika studijních cest, pedagogického transferu v době „environmentální krize“, v podmínkách pandemií, v podmínkách digitální komunikace a globální kulturní migrace.

Místo konání a datum: 20. a 21. června 2024; Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze - Valdštejnská 20, Praha 1

Délka příspěvku: max. 25 minut

Konferenční jazyky: čeština, angličtina, němčina

Anotace příspěvku (max. 1800 znaků) zasílejte do **25. 2. 2024** na adresu baronova@npmk.cz.

Do **25. 3. 2024** obdržíte vyrozumění o výsledku posouzení abstraktu a další informace ke konání konference.

Z konference je plánováno publikování vybraných příspěvků ve vědeckém odborném časopise (SCOPUS) *Historia scholastica* (po úspěšném recenzním řízení), popřípadě odborné knižní publikace.